Tiivistelmä komission päätöksestä,

annettu 30 päivänä tammikuuta 2020,

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä

(Asia AT.40433 – Elokuviin liittyvät kauppatavarat)

(tiedoksiannettu C(2020) 359)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2020/C 133/08)

Komissio antoi 30. tammikuuta 2020 päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä. Komissio julkaisee osapuolten nimet ja päätöksen olennaisen sisällön sekä mahdollisesti määrättävät seuraamukset neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 ([1]) 30 artiklan säännösten mukaisesti. Se ottaa huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

1. **JOHDANTO**

(1) Päätös on osoitettu yritykselle Comcast Corporation ja sen tytäryhtiöille NBCUniversal LLC, NBCUniversal Media LLC, Universal Studios Licensing LLC, Universal Studios Limited, DreamWorks Animation UK Limited, DreamWorks Animation Publishing LLC, DreamWorks Animation LLC, Dreamworks Animation Licensing LLC ja Universal Pictures (Shanghai) Trading Company Limited, jäljempänä 'Universal'. Se koskee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 101 artiklan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'ETA-sopimus', 53 artiklan rikkomista.

(2) Universal muun muassa lisensoi elokuviin liittyviä teollis- ja tekijänoikeuksiaan – mukaan lukien tunnetut elokuvasarjansa Minions ja Jurassic World – kolmansille osapuolille merkkituotteiden tuotantoa ja jakelua varten. Se osallistui 1. tammikuuta 2013 ja 25. syyskuuta 2019 välisenä aikana yhtenäiseen ja jatkuvaan rikkomiseen, jossa sovellettiin ja pantiin täytäntöön lisensoitujen kauppatavaroiden aktiivista ja passiivista myyntiä sekä verkkomyyntiä rajoittavia käytäntöjä Euroopan talousalueella eri alueilla ja asiakasryhmissä.

2. **ASIAN KUVAUS**

2.1 **Kyseessä olevat tuotteet**

(3) Päätös koskee Universalin toimintaa elokuviin liittyvien oikeuksiensa lisenssinantajana. Universal lisensoi elokuvansa muille yrityksille, jotka tuottavat ja jakelevat erilaisia kauppatavaroita, joissa sovelletaan Universalin elokuvien lisensoituja teollis- ja tekijänoikeuksia. Päätös koskee erilaisia tuotteita, kuten vaatteita, leluja, lahjatavaroita ja asusteita, joita usein kutsutaan lisensoiduiksi kauppatavaroiksi. Universalin lisensoidut kauppatavarat edistävät osaltaan sen elokuvan markkinointia, johon teollis- ja tekijänoikeudet liittyvät.

(4) Universal lisensoi omistamansa elokuvat yleensä suoraan tai edustajan välityksellä. Lisenssien myöntämisessä käytetystä järjestelmästä riippumatta lisenssinsaajan kanssa tehtävään sopimukseen sisältyy yleensä myös määräyksiä, jotka koskevat niiden tuotteiden jakelua, joihin lisensoituja teollis- ja tekijänoikeuksia sovelletaan. Universalin tekemiin kauppatavaroita koskeviin lisenssisopimuksiin sisältyviä elementtejä ovat esimerkiksi seuraavat:

a) *Alueellinen soveltamisala:* Universal myöntää tavallisesti lisenssejä Euroopan talousalueella yhteen tai useampaan maahan antamatta yksinoikeutta tuotteisiin, vaikka käytännössä lisenssinsaajien sopimuksissa tuotteiden ja alueiden välillä on yleensä vain vähän päällekkäisyyttä;

b) *Tuotteiden jakelukanavat:* Universalin muihin kuin yksinoikeuteen perustuviin kauppatavaroita koskeviin lisenssisopimuksiin sisältyy yleensä luettelo jakelukanavista, joiden kautta lisenssinsaaja voi jaella tuotteita ja jotka on joskus määritelty suppeasti siten, että jakelu rajoitetaan tiettyihin asiakkaisiin tai asiakasryhmiin; käytännössä tuotteiden ja jakelukanavien päällekkäisyys lisenssinsaajien sopimuksissa on yleensä vähäistä;

([1]) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 411/2004 (EUVL L 68, 6.3.2004, s. 1).

c) *Lisenssinsaajan maksama taloudellinen korvaus:* Universalin tekemissä lisenssisopimuksissa lisenssinsaajat määrätään maksamaan Universalille tietty summa lisenssin myöntämisestä teollis- ja tekijänoikeuksiin.

(5) Nämä kauppatavaroiden lisenssisopimukset ja laajemmin näiden sopimusten perusteella muodostetut suhteet ovat tämän päätöksen kohteena.

2.2 **Menettely**

(6) Komissio lähetti Universalille tietopyynnön syyskuussa 2016.

(7) Komissio aloitti 14. kesäkuuta 2017 tekemällään päätöksellä menettelyn Comcast Corporationia ja sen tytäryhtiöitä, myös NBCUniversal Media LLC:tä, vastaan. Menettelyn käynnistämisen tarkoituksena oli tutkia, oliko Universal soveltanut sopimuksia ja/tai käytäntöjä, jotka estävät tai rajoittavat lisensoitujen kauppatavaroiden myyntiä Euroopan talousalueella. Lisäksi komissio teki 29. marraskuuta 2019 päätöksen aloittaa komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti menettely, joka kohdistuu kahdeksaan muuhun Comcast Corporationin tytäryhtiöön.

(8) Komissio teki 25. syyskuuta 2018 yllätystarkastuksia NBCUniversal Media LLC:n toimitiloissa Lontoossa Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

(9) Universal jätti 13. marraskuuta 2019 muodollisen yhteistyötarjouksen, jäljempänä 'sovintoehdotus', jotta komissio antaisi päätöksen neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja 23 artiklan nojalla.

(10) Komissio antoi 29. marraskuuta 2019 Universalille väitetiedoksiannon. Universal toimitti 16. joulukuuta 2019 vastauksensa väitetiedoksiantoon.

(11) Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevä neuvoa-antava komitea antoi 23. tammikuuta 2020 asiasta myönteisen lausunnon.

(12) Kuulemismenettelystä vastaava neuvonantaja esitti loppukertomuksensa asiasta 24. tammikuuta 2020.

(13) Komissio antoi tämän päätöksen 30. tammikuuta 2020.

2.3 **Yhteenveto rikkomisesta**

(14) Universalin kauppatavaroihin liittyvässä liiketoiminnassa otettiin käyttöön erilaisia käytäntöjä, joilla rajoitettiin lisensoitujen tuotteiden aktiivista ja passiivista myyntiä eri alueilla ja asiakasryhmissä. Nämä käytännöt koskivat lisensoitujen kauppatavaroiden myyntiä verkossa ja sen ulkopuolella koko Euroopan talousalueella. Päätöksessä käsitellään rajoitusten seuraavia päätyyppejä:

a) *Suorat toimenpiteet, joilla rajoitetaan lisenssinsaajien harjoittamaa myyntiä*, esimerkiksi i) oman alueen ulkopuolisen passiivisen myynnin kielto, ii) oman alueen ulkopuolisen aktiivisen myynnin kielto, iii) verkkomyynnin kielto, iv) velvollisuus ilmoittaa Universalille oman alueen ulkopuolisesta myynnistä, v) kielivaatimusten käyttö oman alueen ulkopuolisen myynnin rajoittamiseksi, vi) kielto myydä tuotteita määritettyjen asiakasryhmien ulkopuolella, vii) velvoitteet maksaa Universalille myyntitulot, jotka ovat kertyneet määrättyjen alueiden ja asiakasryhmien ulkopuolella.

b) *Välilliset toimenpiteet, joilla rajoitetaan lisenssinsaajien harjoittamaa myyntiä*: ajoittain sovellettiin myös erilaisia toimenpiteitä, joilla pyrittiin välillisesti edistämään määritettyjen alueiden ja asiakasryhmien ulkopuolista myyntiä koskevien rajoitusten noudattamista. Tällaisia toimenpiteitä olivat muun muassa tarkastusten tekeminen ja sopimusten uusimatta jättäminen.

c) *Velvollisuus siirtää myyntirajoitukset edelleen*, jotta voitiin taata, että kaikki Universalin lisensoituja tuotteita myyvät kolmannet osapuolet noudattavat myös alueita ja asiakkaita koskevia rajoituksia.

(15) Näillä käytännöillä Universal rajoitti lisenssinsaajien mahdollisuuksia myydä lisensoituja tavaroita määritettyjen alueiden ja asiakasryhmien ulkopuolella. Tämä yhtenäinen ja jatkuva rikkominen on saattanut johtaa siihen, että kuluttajien käytettävissä oleva valinnanvara on vähentynyt ja että hinnat ovat nousseet vähäisemmän kilpailun takia. Tällainen toiminta rajoittaa luonteensa vuoksi kilpailua SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

(16) Päätöksessä todetaan myös, että toiminta ei täytä SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohdassa ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa määrätyn poikkeuksen edellytyksiä.

2.4 **Yritykset, joille päätös on osoitettu, ja rikkomisen kesto**

(17) Päätös on osoitettu Comcast Corporationille, NBCUniversal LLC:lle ja NBCUniversal Media LLC:lle, jotka ovat emoyhtiöitä, sekä joillekin niiden tytäryhtiöille, jotka osallistuivat lisensoituun kauppatavaraan liittyvään liiketoimintaan Euroopan talousalueella. Nämä tytäryhtiöt ovat Universal Studios Licensing LLC, Universal Studios Limited, DreamWorks Animation UK Limited, DreamWorks Animation Publishing LLC, DreamWorks Animation LLC, DreamWorks Animation Licensing LLC ja Universal Pictures (Shanghai) Trading Company Limited.

(18) Rikkominen alkoi 1. tammikuuta 2013 ja päättyi 25. syyskuuta 2019, jolloin Universal lähetti kirjeet, joissa se ilmoitti kaikille lisenssinsaajilleen, että kyseisiä, sen sopimuksiin sisältyviä myynnin rajoituksia ei enää sovelleta Euroopan talousalueella.

2.5 **Korjaustoimenpiteet ja sakot**

(19) Päätöksessä todetaan, että Universal lopetti rikkomisen 25. syyskuuta 2019, ja siinä edellytetään, että Universal pidättäytyy kaikista sellaisista sopimuksista tai yhdenmukaistetuista menettelytavoista, joilla voisi olla sama tai samankaltainen tavoite tai vaikutus. Komissio katsoo myös, että rikkominen on tapahtunut tahallisesti tai ainakin tuottamuksellisesti ja että on määrättävä sakko.

2.5.1 *Sakon perusmäärä*

(20) Sakon määrän laskemista varten päätöksessä käytetään sitä rojaltien määrää, jonka Universal on kerännyt rikkomisen viimeisenä kokonaisena vuotena (2018). Myynnin arvo perustuu rojalteihin, jotka Universal on saanut lisenssinsaajiltaan lisensoitujen kauppatavaroiden myynnistä Euroopan talousalueella. Nämä rojaltit ovat Universalin tuloja sen lisensoidusta kauppatavaraliiketoiminnasta, ja ne maksetaan Universalille korvauksena lisensoitujen teollis- ja tekijänoikeuksien käytöstä.

(21) Määrättyjen alueiden ja asiakasryhmien ulkopuolella tapahtuvaa myyntiä koskevat rajoitukset rajoittavat luonteensa vuoksi kilpailua SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Vertikaalisia rajoituksia pidetään kuitenkin yleensä vähemmän haitallisina kuin horisontaalisia. Vakavuuskertoimeksi vahvistetaan 8 prosenttia Universalin myynnin arvosta.

2.5.2 *Raskauttavat ja lieventävät seikat*

(22) Asiaan ei liity raskauttavia eikä lieventäviä seikkoja.

2.5.3 *Estävä vaikutus*

(23) Komissio ei sovella ehkäisevän vaikutuksen kerrointa, koska se ei ole tässä tapauksessa perusteltua.

2.5.4 *Liikevaihtoon sovellettava 10 prosentin yläraja*

(24) Laskettu sakko on enintään 10 prosenttia Comcast Corporationin maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta.

2.5.5 *Sakon lieventäminen yhteistyön perusteella*

(25) Universalin tekemän yhteistyön perusteella päätöksessä alennetaan sakon määrää 30 prosentilla sakkojen laskentaa koskevien suuntaviivojen 37 kohdan mukaisesti. Universal teki yhteistyön muodollisesta aloittamisesta alkaen komission kanssa yhteistyötä, joka ylittää sen oikeudellisen velvoitteen, sillä se myönsi rikkomisen ja toimitti komissiolle lisätodisteita, mikä vahvisti jossain määrin komission kykyä todistaa rikkominen. Lisäksi se luopui tietyistä menettelyllisistä oikeuksista, jotka johtivat hallinnollisiin tehokkuusetuihin.

3. **PÄÄTELMÄT**

(26) Universal rikkoi SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohtaa ja ETA-sopimuksen 53 artiklaa osallistumalla yhtenäiseen ja jatkuvaan rikkomiseen, joka koski lisensoituja kauppatavaroita. Rikkominen kattoi koko Euroopan talousalueen ja koostui sellaisten sopimusten ja käytäntöjen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta, joilla pyrittiin rajoittamaan lisensoitujen tavaroiden myyntiä eri alueilla ja asiakasryhmissä sekä verkossa että sen ulkopuolella.

(27) Universalille asetuksen (EY) N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävän sakon lopullisen määrän olisi oltava 14 327 000 euroa.

(28) Yritysten Comcast Corporation, NBCUniversal LLC, NBCUniversal Media LLC ja Universal Studios Licensing LLC olisi oltava vastuussa sakon koko määrästä, kun taas yrityksen Universal Studios Limited olisi oltava vastuussa ainoastaan perustamisestaan lähtien eli 6. kesäkuuta 2014 alkavalta ajanjaksolta. Yritysten DreamWorks Animation UK Limited, DreamWorks Animation Publishing LLC, DreamWorks Animation LLC ja DreamWorks Animation Licensing LLC olisi oltava vastuussa 22. elokuuta 2016 (jolloin Comcast Corporation hankki ne) alkavalta ajanjaksolta. Lisäksi yrityksen Universal Pictures (Shanghai) Trading Company Limited olisi oltava vastuussa perustamisestaan lähtien eli 21. lokakuuta 2016 alkavalta ajanjaksolta.